اثرات زیان‌بار کارتون نامناسب و دوبله ناهنجار، روی رفتار و گفتار کودکان

بچه‌ها در عصر یخبندان

ترانه بنی‌یعقوب
گزارش‌نویس

اگر یکی از بچه‌های نزدیک فامیل را دیدید که با لحن بدی با شما حرف می‌زند یا کلمات نامناسب سنش به کار می‌برد و پدر و مادرش بارها از شما معذرت می‌خواهند و می‌گویند این کلمات را آنها به او یاد نداده‌اند، چندان تعجب نکنید چون این روزها بچه‌ها آموزگارهای جدیدی از جمله انیمیشن پیدا کرده‌اند که روند اجتماعی شدن و واژه‌سازی آنها را تغییر داده است؛ ادبیاتی که شاید برای ما واقعاً عجیب و ناخوشایند باشد.

اما چرا این کارتون یا انیمیشن‌ها تا این میزان محبوب شده‌اند؟ آیا پخش نشدن کارتون‌های جذاب در تلویزیون، بچه‌ها را به این انیمیشن‌ها علاقه‌مند کرده است؟ ناهماهنگی این انیمیشن‌ها با بستر فرهنگی ما چه تبعاتی دارد و خانواده‌ها چطور می‌توانند با آن مقابله کنند؟ «برو خنگول. برو اون طرف بازی کن. بذار باد بیاد»، «اذیتم کنی پوشکمو درمیارم می‌زنم تو سرت.» یاسین پسر پنج ساله این حرف‌ها را می‌زند و با داد و بیداد این طرف و آن طرف می‌دود، مادرش هم مدام از همه میهمان‌های معذرت می‌خواهد. مادربزرگ پسربچه با تعجب می‌گوید: «بچه جان این حرف‌ها را از کجا یاد گرفته‌ای؟» بچه با لحن بدی پاسخ می‌دهد: «حرف نزن بذار زندگیم رو بکنم بابا!» مادر یاسین با ناراحتی می‌گوید این‌ها حرف‌های «بچه رئیس» یک شخصیت کارتونی است که یاسین این روزها بیش از هر چیز دیگری نگاهش می‌کند: «والا حریفش نمی‌شوم. مدام می‌گوید از این کارتون‌ها برایم دانلود کن. تلویزیون هم که چیز جذابی ندارد دست کم بنشیند پای برنامه‌های مفید. چند تا عروسک هستند که اصلاً نظرش را جلب نمی‌کند.» مادر علی، شش ساله هم از همین مسأله گلایه دارد؛ اینکه در دوبله این انیمیشن‌ها بارها از کلمات زشت استفاده می‌شود: «حداقل در دوبله این انیمیشن‌ها می‌توانند از کلمات زشت استفاده نکنند، اما اصرار دارند لحن و ادبیات را حتی بدتر هم انجام دهند. به نظرم اگر شبکه پویا کارتون‌های بیشتری پخش می‌کرد یا برنامه‌های جذاب‌تری می‌ساخت بچه‌ها جذب می‌شدند نه اینکه مثلاً چند ساعتی یک آدمی بیاید برای بچه‌ها قصه بگوید. معلوم است این جوری نمی‌توانند بچه‌ها را جذب کنند. پسر من تا این قصه‌ها شروع می‌شود، شبکه را سریع عوض می‌کند و سراغ گوشی و کامپیوتر و همین انیمیشن‌ها می‌رود. دوره کرونا دو سال سرگرم کردن بچه‌ها واقعاً سخت بود و مجبور بودیم برای اینکه در خانه نگه‌شان داریم مدام برای سرگرمی از همین انیمیشن‌ها استفاده کنیم. الان انیمیشن باب اسفنجی هم پر از حرف‌های بد است یا کارتون بچه رئیس کلی بدآموزی دارد و شخصیت اصلی‌اش لخت است. اگرهم بگویم این کارتون را نبین می‌گوید اگر بد است چرا روی همه لباس‌ها عکس بچه رئیس را چاپ کرده‌اند؟ یعنی در نبود سرگرمی واقعی کاری از دست ما والدین برنمی‌آید.» راه حل این مادر برای این مشکلات فقط برنامه‌های جذاب تلویزیون است: «کرونا خیلی به تربیت بچه‌های ما ضربه زد و بچه‌های ما آداب معاشرت یاد نگرفتند. یاد نگرفتند با بچه‌های دیگر بازی کنند و این انیمیشن‌ها همه چیز زندگی‌شان شد. حالا ببینید که چطور حرف می‌زنند و رفتار می‌کنند! جالب است که دیگران هم، ما پدر و مادرها را مقصر می‌دانند که به بچه ادب و تربیت یاد نداده‌ایم.» مادر سارینا هشت ساله هم از وضعیت انیمیشن‌ها بویژه دوبله آنها بشدت گلایه دارد: «در دوبله یکسری کلمات ناشایست گفته می‌شود و بیشتر از خود داستان و محتوا بچه‌ها را درگیر می‌کند. این امکانپذیر نیست که خانواده‌ها کل انیمیشن را نگاه کرده و محتوایش را بررسی کنند. بعضی وقت‌ها با تبلیغات، بچه‌ها خودشان خواهان انیمیشن خاصی می‌شوند و خانواده نمی‌تواند روی آن نظارتی داشته باشد. تلویزیون هم برنامه جذابی ندارد و یکسری برنامه عروسکی با مجری‌ها هستند که همه بچه‌ها به موضوعات‌شان علاقه‌مند نیستند. این برنامه‌ها اصلاً رنگ و لعاب انیمیشن‌ها را ندارند و باب میل بچه‌ها نیست. برای همین ما مجبوریم یک تعداد انیمیشن دانلود کنیم که بچه‌ها نگاه کنند. اشکال دیگر انیمیشن‌ها تخیلی بودن بیش از اندازه‌شان است و این هم برای بچه‌ها چندان خوب نیست، الان بچه من انگار در عالم واقع زندگی نمی‌کند و دائم حرف‌های تخیلی می‌زند.» پدر مرسده هم که تا الان مقاومت کرده تا ماهواره نخرد، می‌گوید: «ماهواره‌ها ۲۴ ساعته انیمیشن پخش می‌کنند و بچه‌ها شبانه‌روز جلوی تلویزیون هستند و انیمیشن‌ها هم که پر از صحنه‌های خشن. دختر من این کارتون‌ها را در خانواده اقوام می‌بیند و مدام از من می‌خواهد ماهواره بخریم. همه این‌ها به خاطر ضعف برنامه‌های تلویزیون است. شبکه مخصوص کودکان داریم اما بیشتر برنامه‌هایش تکراری است و کارتون جدید ندارد. الان کارتون‌های دوره خودم را برای دخترم دانلود می‌کنم که خیلی هم دوست دارد. کارتون‌هایی مثل دهکده حیوانات، خانواده دکتر ارنست یا حتی برنامه عروسکی زی‌زی‌گولو. می‌خواهم بگویم اینها برای دختر من جذاب است اما برنامه‌های تلویزیونی خودمان نه.» او درباره انیمیشن‌های خارجی هم معتقد است: «همه این انیمیشن‌ها خارج از کشور ساخته و اینجا دوبله شده‌اند و به لحاظ فرهنگی با فرهنگ ما همخوانی ندارند. مثلاً بچه رئیس شخصیتی به اسم بیوک دارد که لباس تنش نیست و وقتی دعوا می‌شود، حرف‌های زشت می‌زند. بچه‌ها ساعت‌ها آن را نگاه می‌کنند. باب اسفنجی هم خشونت زیادی دارد، مثلاً سر کسی را با چنگک می‌کند. حتی در ایران کودکان یک تعداد انیمیشن‌هایی را که برای بزرگسالان ساخته شده می‌بینند. مثل انیمیشن یخزده که روابط بین زوج‌ها را نشان می‌دهد که اصلاً مناسب بچه‌ها نیست. در انیمیشن عصر یخبندان از کلمات نامناسب خیلی استفاده می‌شود و دوبله خیلی نامناسبی دارد که مثلاً با لحن لاتی ترجمه و بومی‌سازی شده است. من با زبان اصلی این کارتون را دیده‌ام؛ اصلاً این لحن و کلمات را ندارد. یکی دیگر از انیمیشن‌های معروف دختر کفشدوزکی است که با پلیدی‌ها مبارزه می‌کند. این کارتون بشدت محبوب هم پر از روابط نامناسب، خشونت و جنگ است.»

> اکثر کارتون‌هایی که بچه‌ها می‌بینند خارج از کشور ساخته و اینجا دوبله شده‌اند و به لحاظ فرهنگی با فرهنگ ما همخوانی ندارند. مثلاً بچه رئیس شخصیتی به اسم بیوک دارد که لباس تنش نیست و وقتی دعوا می‌شود، حرف‌های زشت می‌زند.
>
> باب اسفنجی هم خشونت زیادی دارد، مثلاً سر کسی را با چنگک می‌کند. حتی در ایران کودکان یک تعداد انیمیشن‌هایی را که برای بزرگسالان ساخته شده می‌بینند مثل انیمیشن یخی که روابط بین زوج‌ها را نشان می‌دهد و اصلا مناسب بچه‌ها نیست. در دوبله هم یکسری کلمات ناشایست گفته می‌شود و بیشتر از خود داستان و محتوا بچه‌ها را درگیر می‌کند

پروانه بیگی، روانشناس معتقد است انیمیشن و بازی تأثیر زیادی بر روند رشد کودکان دارند: «این روزها بچه‌ها کمترین روابط اجتماعی را دارند و این روابط حتی در دوره کرونا محدودتر از قبل هم شد. روند اجتماعی شدن بچه‌ها با کمک بازی و انیمیشن طی می‌شود. اگر از بعد مثبت بخواهیم به تأثیر انیمیشن نگاه کنیم برخی از آنها که در قالب بازی به کودکان ارائه می‌شود، تأثیر خوبی روی روند یادگیری بچه‌ها می‌گذارد. اما این روزها به درستی بیشتر والدین به نقش مخرب آنها اشاره می‌کنند، مانند واژه‌های نامناسب یا خشونتی که بچه‌ها از آنها می‌آموزند. در کودکی بچه‌ها دائم درحال الگوسازی هستند و الگو را بیشتر از شخصیت‌های محبوب‌شان وام می‌گیرند. برای همین است که الان بسیاری از شخصیت‌های محبوب آنها همین قهرمانان کارتونی هستند که گاه اصلاً زبان مناسبی ندارند یا رفتار نامناسبی انجام می‌دهند. این انیمیشن‌ها می‌تواند باعث فرهنگ‌سازی شود و روی نگرش‌ها و ارزش‌های بچه‌ها در آینده اثر بگذارد. بنابراین بیش از آنچه تصور کنید نظارت والدین روی این انیمیشن‌ها مهم است. من دیده‌ام که مادر یا پدر فقط برای اینکه بچه سرگرم باشد، او را ساعت‌ها پای کانال‌های ماهواره‌ای که انیمیشن پخش می‌کنند، می‌نشانند به خیال اینکه بچه کارتون می‌بیند و ضرری متوجه‌اش نیست در حالی که این طور نیست. بسیاری از این انیمیشن‌ها خشونت و واژه‌ها و رفتارهای نامناسبی را به بچه‌ها آموزش می‌دهند. این ساخته‌ها تجاری‌اند و مثل همه سازندگان کالاهای تجاری دنبال سود و منفعت‌شان هستند. این پدر و مادر هستند که باید برمحتوای این انیمیشن‌ها نظارت کنند. البته در نبود کالای فرهنگی مناسب بیشتر خانواده‌ها سراغ این تولیدات می‌روند. اگر تلویزیون ساخته‌هایش جذاب‌تر باشد با روند نظارتی‌ای که دارد می‌تواند کار والدین را تا حد زیادی راحت کند.» به گفته این روانشناس، هرچقدر کودک از سن کمتری به تماشای این محتواها بنشیند بیشتر تحت تأثیر قرار می‌گیرد و هرچند برخی خانواده‌ها تصور می‌کنند فقط خشونتی که بچه‌ها از این راه می‌آموزند بر آینده آنها اثر می‌گذارد اما باید بدانند که بسیاری از مسائل فرهنگی هم همین طور منتقل می‌شود. بسیاری از این انیمیشن‌ها برای همان فرهنگ ساخته شده‌اند نه اینکه در یک فرهنگ سنتی ناگهان روابط عجیبی را آموزش بدهند. بچه در این حالت دچار تضاد فرهنگی می‌شود و مفاهیمی را دریافت می‌کند که در فرهنگ خودش معمولاً دیده نمی‌شود یا نفی تلقی می‌شود. تضاد یکی از مسائلی است که بچه‌ها را دچار سردرگمی می‌کند و در روند رشدشان تأثیر مخربی می‌گذارد. پس اگر از این به بعد کودکی را دور و برتان دیدید که حرف‌های زشتی می‌زند و از رفتارش متعجب شدید، بدانید که شما دارید یک الگوبرداری دقیق از یک انیمیشن را می‌بینید که روی بچه بیش از هر چیز دیگری تأثیر گذاشته است.

عکس: میزان

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۳۹۲۳

آسان

۸	۱	۲	۴			۷		
			۷	۳			۱	
		۷			۲			
۱	۳			۹	۵			۶
۵		۷	۶		۸	۲		۱
۲	۸		۳				۹	۴
		۱					۶	
	۴	۲	۹					
۳			۱	۶			۷	۲

متوسط

۹	۳	۵	۲		۷	۱		
		۲			۱			۵
	۱	۷		۵				۶
						۵		۸
			۶		۳			
۴		۹						
۵				۴	۷	۲		
۷			۱		۶			
		۱	۹		۵	۸	۴	۳

سخت

	۲			۳				۱
۳	۹			۵				
			۲	۹				۴
		۷			۵	۹		
۸				۷				۵
		۳	۴			۷		
۷				۸	۶			
				۳			۸	۶
۱				۴			۷	

خیلی سخت

		۷				۸		
	۱			۶				
	۳		۲	۸		۴	۷	
		۳			۱	۲	۶	
	۵	۱	۶			۸		
۳	۷			۹	۵		۲	
				۲		۹		
	۸					۳		

حل جدول سودوکو شماره ۳۹۲۳

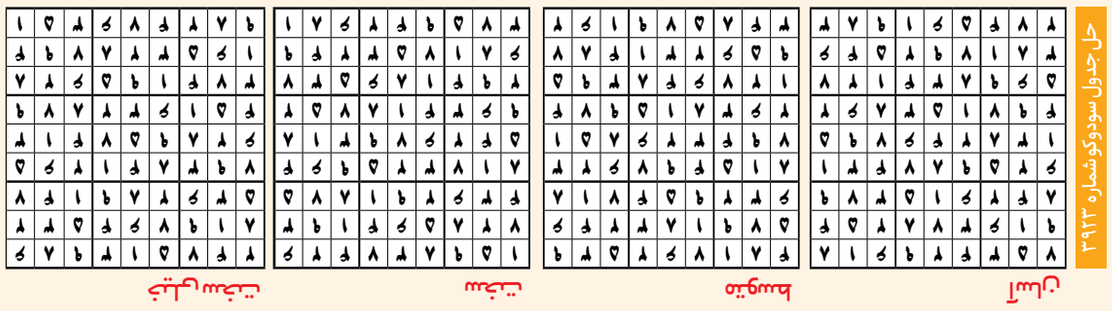

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۷۸۹۲

جدول عادی

افقی:
۱- بن فعل در دستور زبان - یکی از رشته‌های رزمی - تنه درخت
۲- ناحیه‌ای از فضا زمان - کرکس
۳- صدای برخورد - پادشاهان - پوشش، جامه - شمیم
۴- جرعه، چکه - عدد منفی - رانده شده از مقامی
۵- نرم شدن - اثر عاشقانه و تراژیک «شکسپیر» - بدگو
۶- زنگ گردن چارپا - بی سابقه - عددی دورقمی
۷- اشتباه بر اثر غفلت - بزرگ - نشان مفعول
۸- قسمت تحتانی - شهری تاریخی در استان خراسان رضوی - تیره - پول قدیم «ایتالیا»
۹- رود آرام - مخترع تلفن - اصطلاحی در دانش مردم‌شناسی
۱۰- هدیه یادبود - اطراف دهان - خروس مازنی
۱۱- خجالتی - الهه آب و دریا - دانه میان میوه
۱۲- ترساندن و فراری دادن - سایه - آموزش نت‌خوانی
۱۳- تیر پیکاندار - روستایی از توابع لاریجان شهرستان آمل - نماینده - اسم ترکی
۱۴- شهری در جنوب غربی استان همدان - گلستان اهل علم
۱۵- نومیدی - برخوردار - پمادقدیمی

عمودی:
۱- خودمختار - اختلال بینایی
۲- براق و صاف - یکی از قطعات خودرو - نرخ
۳- رنجوری - گمان - مرواریدها - شالوده
۴- آزاد - لکوموتیو - دعوا و مشاجره
۵- فرش سبززمین - سنگینی معده - خرگوش نریاماده
۶- امور - مخفف که او - فرمان خودرو در دست اوست
۷- مگر - انتقال روح - بانگ
۸- راه شاعرانه - کریستال - نوعی هورمون - خلاف «مَه»
۹- یکی از پرکاربردترین نرم‌افزارهای دنیا - هماهنگ و جور - حق مخالفت
۱۰- وسیله دیدن اجرام فضایی - روستا - منکر شدن و باور نداشتن
۱۱- کوبنده خانگی - رسوب بستر رودخانه - سرازیری
۱۲- استخوان پاشنه پا - تقویت رادیویی - گوشت بدون چربی واستخوان
۱۳- واحد سیگار - عدد یا کلمه رازگونه - مرکز «تبت» - مخفف اگر
۱۴- امر به روفتن - نام «رابیو» هافبک یوونتوس - سرود و دوبیتی
۱۵- اثر دیدنی سمنان - عددی ترتیبی

جدول ویژه

افقی:
۱- بی پول - یکپارچگی - مکان سرد کره زمین
۲- نظم و ترتیب فرنگی - دریاچه سروستان
۳- حرف اضافه - نگاتیو - روبند - از هوا می‌گیرند!
۴- همداستان رامین - خرس - ترب ژاپنی
۵- صفت روباه - اصطلاح روانشناسی - بی‌ریا
۶- شامگاهان - عدد توحیدی - نوع متالیک رنگ خاکستری
۷- شاخه‌ای از دانش مکانیک کلاسیک - ۱۲ کیلوگرم - حرف جمع
۸- پدر ترکی - نبرد - ضمیر متصل مخاطب - قطار
۹- بزرگ منشی - حرف نفرت - کارگردان کانادایی فیلم «تل ماسه» محصول ۲۰۲۰
۱۰- علم مطالعه اصوات - اندک - پرنده فرخنده فال
۱۱- پرخور - شعله‌ور - وقت کاری
۱۲- نان خورشی از شیر و ماست - گذشتن - حرف دوم یونانی
۱۳- تذکره - برزیبایی کفش می‌افزاید - نام زنانه - پرنده‌ای شبیه کلاغ
۱۴- از شعب دستگاه قضایی - یکی از ابزارهای آزمایشگاهی
۱۵- رود «مصر» - داخل - غذای سنتی استان همدان

عمودی:
۱- پایدار و ثابت - فداکاری کردن
۲- علم مطالعه خواص طبیعت - لپ‌تاپ سبک - نصف خروار
۳- بی حس - رقص سنتی برزیلی - کوچک‌ترین جزء یک فیلم - مخزن اسرار
۴- رشته برقی! - بلوغ روانی - از وسایل نقلیه همگانی
۵- نصیحت - سکه طلای عهد قاجار - شهری در شمال «توگو»
۶- نشانه‌های نوشتاری - مخفف نه از - چنان که بود
۷- ساخته شده از نی - بداقبالی - سودن
۸- طول عمر - نوعی دارو - مطلب مهم در بین مطالب درسی - شعله آتش
۹- مادر - گوهر بی‌همتا - پخش و پلا
۱۰- پرتال مایکروسافت - از گروه‌های خونی - برشته شده
۱۱- مثل ماه - از بافت‌های چشم - در بختیاری یعنی خواهر
۱۲- زشت رو - فرودگاه صحرایی امریکا - رنگ دریا
۱۳- ادا و اطوار - منفرد - بسامد - صوت عاطفی حاکی از درد
۱۴- درخواست - دالان - لقب حضرت ابراهیم (ع)
۱۵- یکای پول رایج در «بولیوی» - مسافربرشهری

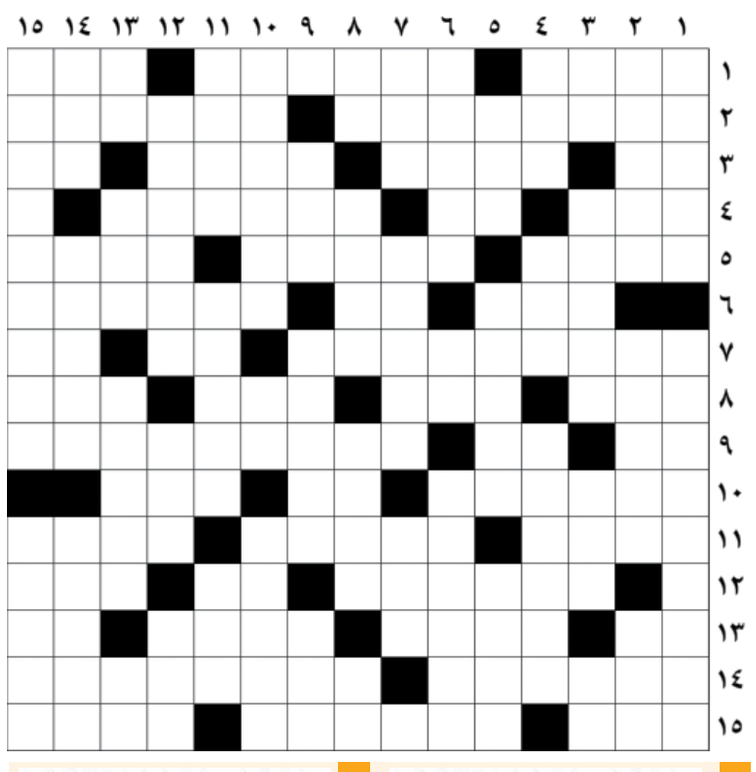

حل جدول عادی شماره ۷۸۹۱

حل جدول ویژه شماره ۷۸۹۱